

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/84151,Sokolowski-Stanislaw-Piotr.html>
2022-09-30, 21:28

Sokołowski Stanisław Piotr

SOKOŁOWSKI Stanisław Piotr (19 X 1865, Młoszowa, pow. chrzanowski – 17 VIII 1942, Zakopane), leśnik, dendrolog, pionier ochrony przyrody. Syn Seweryna Tytusa, leśnika, powstańca styczniowego, i Ludwiki z domu Szulla.

Od 1883 pracował w leśnictwie, kształcąc się m.in. w Krajowej Szkole Gospodarstwa Lasowego we Lwowie (1887–89) i w Hochschule für Bodenkultur w Wiedniu (1893–96), gdzie uzyskał dyplom inżyniera leśnika. Od 1897 wykładał we lwowskiej Krajowej Szkole Gospodarstwa Lasowego, a po przekształceniu jej w 1904 w Wyższą Szkołę Lasową był tam profesorem, kierownikiem Katedry Hodowli Lasu, a wreszcie dyrektorem (1913–19). Jednocześnie, od 1899 był docentem, a od 1904 profesorem i kierownikiem Katedry Leśnictwa w Akad. Rolniczej w Dublanach (gdzie zetknął się z M. Raciborskim, pod którego wpływem zajął się anatomią drzew), w 1912–19 zaś wykładał jako docent encyklopedię leśnictwa we lwowskiej Szkole Politechnicznej. W 1919 objął Katedrę Leśnictwa na Studium Rolniczym przy UJ w Krakowie, którą kierował do emerytury w 1935, po czym zamieszkał w Zakopanem.

S. działał w organizacji leśnictwa. Był redaktorem „Sylwana” (1905–19), w 1898 założył ogród dendrologiczny w Mariówce k. Lwowa, był członkiem Państwowej Rady Ochrony Przyrody w dwudziestoleciu międzywojennym, działał na rzecz ochrony lasów, był współautorem projektu organizacji ochrony przyrody w Polsce, w 1925 przeciwstawił się wyrębowi lasów w Ojcowie, wpływał na zakładanie prywatnych rezerwatów leśnych w Sanoku, Kórniku i w Nawojowej. W Kórniku przyczynił się do powstania Zakładu Badania Drzew i Lasu Fundacji Kórnickiej, miał udział w organizowaniu przez PAU Rezerwatu na Babiej Górze, który przekształcił się w Park Narodowy. S. był opiekunem naukowym tych instytucji. Wiele pracy i uwagi poświęcił Tatrzańskiemu Parkowi Narodowemu

i jego lasom (*Las Tatrzański*, 1936).

S. był wybitnym autorytetem w dziedzinie hodowli lasu i biologii drzew, traktował las jako ekosystem i postulował jego hodowlę wg tych założeń (*Hodowla lasu*, Lwów 1912, *Wstęp do nauki leśnictwa*, Lwów 1910, *O nowych kierunkach w hodowli lasów*, Warszawa 1914 oraz wiele prac szczegółowych). W dendrologii zajmował się anatomią i zróżnicowaniem ras drzew w Polsce (*Budowa roślin drzewiastych*, 1927 i *Prace biometryczne nad rasami sosny zwyczajnej Pinus silvestris na ziemiach Polski*, 1931). W dziedzinie ochrony przyrody szczególną opieką otaczał lasy, jako naturalną szatę roślinną naszego kraju. Propagował powstawanie Parków Narodowych położonych w każdym regionie Polski i oddających zróżnicowanie krajobrazu kraju oraz będących podstawą do badań nad racjonalną hodowlą lasu (*O potrzebie zakładania rezerwatów leśnych*, „Ochrona Przyrody” 1920). Był twórcą programu naukowego dla Parku Narodowego w Tatrach, przyjętego jako podstawa do organizacji parków na granicy polsko – słowackiej i uznanego za wzorcowy dla parków narodowych w górach (*Tatry jako Park Narodowy*, Kraków 1923).

Był członkiem korespondentem PAU, prezesem Polskiego Tow. Przyrodników im. Kopernika; został odznaczony Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, doktoraty honoris causa przyznały mu UJ (1932) i SGGW (1934).

PSB (S.T. Sroka); SBP (W.H. Paryski); SBTP (A. Lubański, B. Szymański); Śródka.

W. Grębecka: *Kształtowanie się naukowego programu pogranicznych Parków narodowych w Karpatach*, KHŃiT 1985; *Księga pamiątkowa ku uczczeniu potrójnej rocznicy zaczątków, założenia i utrwalenia Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie*, Warszawa 1937; W. Szafer: *Wspomnienia przyrodnika*, Wrocław 1973; *Twórcy i organizatorzy leśnictwa polskiego na tle jego rozwoju*, red. A. Żabko-Potopowicz i in., Warszawa 1964.

Wanda Grębecka

[Poprzedni](#)
[Następny](#)